

Spørsmål 215 (2020) fra Lavrans Kierulf (FRP): Håndtering av mobbesak

Til:	Rådmannen	Dato:	23.11.2020
Fra:	Lavrans Kierulf (FRP)	Saknr:	19/00066-235
		Deres ref:	

Jeg har følgende grunngitte spørsmål jeg ber om å få besvart så fort som mulig.

Drammen tidende skriver 22. november om en ti år gammel gutt som har blitt mobbet over lenger tid ved en av Drammen skoler. Nå er situasjonen den at mobbeofferet vurderer å måtte bytte skole.

Mitt spørsmål går på hva Drammen kommune som skoleeier har gjort for å forbedre situasjonen for eleven. Hvilke tiltak har blitt satt inn og er det gitt sanksjoner mot de som har utøvd mobbingen. Det er tidligere blitt presisert at det er de som mobber og ikke mobbeofferet som eventuelt skal flyttes. Har dette blitt vurdert i dette tilfellet? Og hvorfor har ikke kommunen en oversikt over hvor mange som har måttet bytte skole som følge av mobbing?

Svar

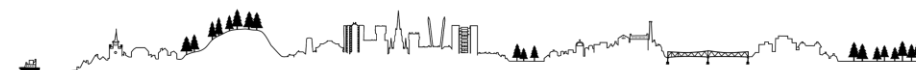
Rådmannen kan ikke utgi personopplysninger i en konkret sak, men vil svare på spørsmålet på generelt grunnlag. Kommunalsjef er for øvrig kjent med denne konkrete saken, og skoleeier har vært i dialog med skoleledelsen og kjenner til hvilke beslutninger som er tatt.

Alle elever har rett til å ha et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Dette står også i opplæringsloven §9a-2. Opplæringsloven¹ er tydelig på hvilke rettigheter elevene har, og hvilke plikter som ligger til skolene og skoleeier. Kommunen følger de plikter som lovverket gir, og følger rådene som Utdanningsdirektoratet² gir for arbeid med skolemiljø. Regelverket er på plass, og skoleeier har en forventning om at alle skolene følger dette.

¹ <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61?q=oppl%C3%A6ringsloven>

² <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/>

Styring og eierskap

Det er skolene som forvalter og følger opp saker som gjelder retten til trygt skolemiljø for elevene på den enkelte skole. Det er elevenes egen opplevelse av hvordan de har det på skolen, som er avgjørende. Opplæringsloven sier at alle som jobber på skolen skal følge med på at elevene har det bra. Hvis en voksen vet om – eller tror – at en elev blir mobbet, plaget, eller på andre måter ikke har det bra, skal hun eller han alltid:

1. gripe inn og stoppe krenkelsen med en gang, hvis det er mulig
2. si ifra til rektor
3. undersøke det som har skjedd

Opplæringsloven sier at rektor har ansvar for å lage en plan og sette inn tiltak for at eleven igjen får det trygt og godt på skolen. Rektor skal informere eleven og foreldrene om hva som blir gjort, og foreldrene og barnet har rett til å bli hørt. Dette kalles for skolens aktivitetsplikt. Skolen skal ta hensyn til barnets beste i alle vurderinger, og skolen skal iverksette aktiviteter helt til eleven opplever å ha et trygt skolemiljø.

Skoleeier skal kjenne til omfanget av elever som opplever å ikke ha et trygt skolemiljø, og hvordan skolene arbeider med dette. Dersom det skal vurderes tvunget skolebytte, er det skoleeier ved kommunalsjef og ikke rektor som fatter vedtak om dette. Tvunget skolebytte har tidligere ikke blitt benyttet som tiltak i Drammen kommune.

Utdanningsdirektoratet³ sier at kommunen først må vurdere effekten av andre tiltak som er mindre inngripende enn tvunget skolebytte i saker knyttet til skolemiljø. Før eventuelt skoleeier fatter vedtak om tvunget skolebytte må skoleeier først rådføre seg med rektor. Elevenes beste skal være et grunnleggende hensyn i saksbehandlingen for alle involverte elever. Elevene har rett til å bli hørt før avgjørelsen om tvunget skolebytte blir tatt. På denne måten får elevene muligheten til å gi sin versjon av saken. Skoleeier må også rådføre seg med lærere og andre som kjenner eleven og situasjonen godt. Det kan være foreldre, medelever, helsesykepleier, sosiallærer eller barnevern. All informasjon er taushetsbelagt.

Utdanningsdirektoratet mener at det skal være en høy terskel for å pålegge en elev å bytte skole. Skolebytte skal bare brukes helt unntaksvis, og det er strenge vilkår som må være oppfylt for at skolebytte er løsningen på problemet. Selv om alle vilkårene for tvunget skolebytte er oppfylt, har ikke skoleeier plikt til å fatte vedtak om skolebytte. Medelever har heller ikke noen rett til å kreve skolebytte for en annen elev. Det som er best for elevene, skal være et grunnleggende hensyn i vurderingene for alle involverte elever i enhver enkelthendelse. Dette betyr at skoleeier skal gjøre en reell vurdering av hva som er til det beste for de involverte elevene.

Hvis foreldre eller barnet mener at skolen ikke har gjort nok for å stoppe krenkelsene, kan de melde saken til fylkesmannen. Hvis fylkesmannen mener at skolen ikke har gjort det de skal, kan de bestemme hva skolen skal gjøre for at eleven får et trygt og godt skolemiljø⁴. Fylkesmannen kan også vedta tvunget skolebytte for en elev.

³ <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/skole-og-opplaring/tvunget-skolebytte/>

⁴ <https://viken.no/tjenester/skole-og-opplaring/opplaring-i-skole/skolemiljo/rett-til-et-trygt-skolemiljo/>

Fylkesmannen har også en veiledningsplikt for kommunene, og rådmannen kan bringe Fylkesmannen inn i saker for å få råd og veiledning til hvordan skolene og skoleeier skal forvalte sin plikt til å sikre et trygt skolemiljø for alle. Skoleeier har også mulighet til å ta kontakt med Ombudet i Viken (tidligere mobbeombud, lærlingeombud og elevombud) slik at de kan bidra i det konkrete arbeidet ved skolene, og/eller i samarbeid med hjemmene. Ombudet har som oppgave å sikre at rettighetene til barn blir ivaretatt.

Kommunalsjef for barnehage og skole har oversikt over saker som omhandler skolebytter i kommunen, og er kjent med at det har vært et lite antall skolebytter i de tidligere kommunen de siste fem år. Det kan være flere årsaker og faktorer som spiller inn dersom elever ønsker å bytte skole. I år har kommunalsjef ikke fått noen henvendelse fra skolene i forhold til å vurdere vedtak om tvungent skolebytte.

Drammen kommune har påstartet et arbeid med å harmonisere og videreutvikle en overordnet strategi og et forsvarlig system for flere forvaltningsnivå for arbeid med skolemiljø. Dette arbeidet er ett av harmoniseringsområdene for programområdet, og arbeidet skal ytterligere bidra til å sikre alle elever et trygt skolemiljø i våre skoler.